



Zoeken naar God

O God,
Hoe vaak zocht ik jou tevergeefs,
niet wetend dat je zo dicht bij was.
Zo vaak lag ik nachten wakker
om jouw stem te horen,
maar je zweeg,
omdat ik alleen naar mezelf luis-
terde.

Soms verraste het leven me
met mensen wier gezelschap
ik eigenlijk niet zocht,
maar juist deze mensen
gaven me weer hoop dat je nabij
bent.

Ze openden hun hart voor me,
ik luisterde naar hun verhalen,
vaak zo onzegbaar triest,
zo onuitsprekelijk verdrietig.
Wanneer ik naar hen luisterde
ging een wereld voor me open,
ontdekte ik
hoe dicht jij naast mensen staat
in al hun ellende en met al hun
angsten.

Wanneer de maskers vielen,
zag ik de ander in zijn ziel.
Mijn hart beefde van ontroering,
zo diep werd ik geraakt.
Zo opende ik mijn hart
voor de ander.
We erkennen onze gebreken,

onze zwakheden.
Op die momenten voelde ik jou,
als een diepe emotie.
Een golf van ontzag overspoelde
me.
Zo vond ik jou telkens weer.
Ik kan niet nalaten je te zoeken,
omdat deze momenten onzegbaar
diep zijn.
Jij doet me zien naar me zelf,
wie ik ben, wat ik ben.
Jij doet me zien naar anderen,
wie ze zijn en hoe ze zijn.
Dikwijls op de meest ongelegen
plekken
ontmoet ik jou, mijn God.

Ik vind je in mensen
die leven aan de rand van hun be-
staan.
Ik vind je in mijn, vrienden,
mijn kinderen, alle mensen,
die ik in de ogen kan zien,
die de schoonheid tonen van hun
ziel.
Hoe ongelooflijk mooi is het leven,
hoe goed heb jij het gemaakt.

Ramp Pakistan

Ongetwijfeld hebt u de afgelopen dagen de verschrikkelijke beelden gezien van de aardbeving in Pakistan, India en Afghanistan. Er zijn nu al meer dan 30.000 doden. 2,5 Miljoen mensen zijn dakloos geworden. Honderdduizenden proberen te overleven met helemaal niets. Een tweede beving op 13 oktober heeft de situatie intussen nog verergerd.

Uw hulp is dringend nodig. Er is behalve aan voedsel en water grote behoefte aan tenten, lakens, dekens en kleding. Als de aanleg van tentenkampen en sanitair niet in hoog tempo doorgaat, dreigt ook nog een epidemische ramp. Kerkinactie is als lid en huidig voorzitter van de Samenwerkende Hulporganisaties (SHO) in het rampgebied aanwezig. Daarom doe ik ook

een beroep op u. Mijn vraag is simpel: help alstublieft! Vandaag. Ga naar www.giro800800.nl en maak online een royale donatie over. Of maak een bedrag over op rekening 800800. Uw bijdrage maakt verschil! Heel hartelijk dank voor uw hulp!

*Haaije Feenstra
algemeen directeur Kerkinactie*

Protestantse Kerkgemeenschap Watergraafsmeer

Adres

P/a De Bron
Hugo de Vrieslaan 2
1097 ED Amsterdam

E-mail

kerkenraaddebron@hetnet.nl

Internet

www.kerkdebron.org

Predikanten

Ds. C.H.W. van den Berg
Middenweg 197
692 80 89

Ds. B.A. Venemans
Hugo de Vrieslaan 4
665 68 31

Kerkelijk bureau

Gereformeerd
Guus Westra
Avogadrostraat 8 hs
692 29 15 westra230@zonnet.nl
Hervormd
Hugo de Vrieslaan 2
dinsdagen 09.00 - 12.00 uur
665 55 32 (kantooruren)
665 30 35 / 693 78 13
(spoedzaken)

Gironummers

Ger. Kerk Watergraafsmeer
511 10 71
Hervormde Gemeente
Amsterdam- Watergraafsmeer
461 209 (vrijwillige bijdragen)
31 628 (giften, etc)
Diakonie Ger. Kerk W'graafsmeer
393 56 23
Diakonie Hervormde Gemeente
Amsterdam-Watergraafsmeer
462 20 84 of 152 74 04
Meer-Zicht
477 34 00
Kerkblad MeerZicht

Meer-Zicht is het maandblad van de Protestantse Kerkgemeenschap Watergraafsmeer. Het is een platform voor berichten, meningen en achtergronden.

Meer-Zicht wordt verzonden aan gemeentelieden en verschijnt steeds op de eerste vrijdag van de maand.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen te wijzigen, in te korten of in het geheel niet te plaatsen.

Redactie en vormgeving

Ditty Peeters
Fraunhoferstraat 27
Henk de Waard
Mendelhof 13-2
Henk van Hunnik
Oogststraat 69 hs
Dick Spijker
Laplacestraat 80-1

E-mail:

dickspijker@xs4all.nl

MeerZicht kan op verzoek in digitale vorm per e-mail worden toegezonden (pdf-formaat)

Abonnementenadministratie
Zie: kerkelijk bureau

**Kopij nummer 12
14 november 2005**

Leren van elkaars tradities

In Nederland is sprake van een ongezonde polarisatie tussen evangelisch georiënteerde groepen en de gereformeerde gezindte, vindt dr. B. van den Toren. Beide bewegingen hebben elkaar juist nodig. "Evangelischen kunnen leren van de diepgang van de gereformeerde traditie."

Dr. Van den Toren werd onlangs benoemd tot docent dogmatiek aan Wycliffe Hall (Oxford), dezelfde theologische opleiding waar Alistair McGrath aan verbonden is. Laatstgenoemde baarde destijds opzien met zijn uitspraken over het protestantisme. Dat zou als aparte stroming in het christendom verdwijnen en opgaan in de evangelische beweging. McGrath wees erop dat de kerken die wereldwijd groeien, leren dat de gelovige het heilige rechtstreeks in zijn leven kan ervaren. Het protestantisme heeft dat besef veel minder en kan daardoor volgens hem "nogal rationeel" zijn. Dat leverde toen een levendige discussie op in kerkelijk Nederland. De hervormde theoloog Van den Toren was in de afgelopen 10 jaar namens de Christelijke Gereformeerde Kerken uitgezonden naar Centraal Afrika, waar hij werkzaam was als docent aan de theologische opleiding FATEB.

Met de Nederlander haalt Wycliffe Hall nu een docent in huis die zowel ervaring heeft in Afrika alsook kan bijdragen aan de uitwisseling met het Europese continent. "Die uitwisseling is van groot belang", zegt Van den Toren. De groeiende evangelicale beweging in de Nederlandse kerken is nu veelal gericht op Amerika, terwijl ze volgens hem juist veel kunnen leren van ontwikkelingen in de Anglicaanse kerk. "Een van de zwaktes van de evangelicale theologie is dat veel stromingen nauwelijks wortels hebben en weinig historische continuïteit vertonen. Daardoor dreigen ze de fouten van het verleden

te herhalen. Doordat ze zo gelieerd zijn aan de moderne cultuur lopen ze verder het risico in een andere culturele situatie weinig te zeggen hebben", vindt hij. De Engelsen hebben daarentegen veel meer gevoel voor de waarde van traditie, ook in de kerk. "De Anglicaanse kerk heeft een ononderbroken traditie van de Vroege Kerk, de Middeleeuwen, de Reformatie en de moderne tijd. Uit die traditie wordt geput, via de liturgie, de liederen, de gebeden, de theologen die gelezen worden."

In het heden

Veel Amerikaanse evangelicale kerken daarentegen hebben een traditie die niet verder gaat dan de Second Great Awakening, Hooguit enkele eeuwen geleden; anderen hebben roots die slechts enkele decennia teruggaan. "De kracht van de Anglicaanse kerk is dat ze volop putten uit de traditie en tegelijk met beide benen in het heden staan."

In Nederland signaleert Van den Toren een "ongezonde polarisatie" tussen evangelisch georiënteerde groepen en de gereformeerde gezindte. "Beiden bewegingen hebben elkaar nodig. Evangelischen kunnen leren van diepgang van de gereformeerde traditie. Reformatorischen kunnen leren van de wijze waarop evangelischen proberen op een aantrekkelijke manier christen te zijn voor de mensen om hen heen."

Kritiek

Een andere reden voor Van den Toren om te kiezen voor het evangelicale instituut in Oxford, is zijn kritiek op de theologie-opleidingen in Nederland. Het gevoel leeft breed dat er wat schort aan de vorming van predikanten; ze zijn niet geestelijk opgewassen tegen hun taak. Dat hangt samen met de scheiding die er wordt gemaakt tussen de academische en geestelijke vorming. We komen bijna niet verder dan een evenwicht tussen

beide, terwijl we volgens mij veel verder moeten gaan; we moeten zoeken naar een integratie. Het gaat niet alleen om dat ik academisch goed ben en probeer dichtbij God te leven, maar ook dat het me lukt om geestelijke diepgang te hebben omdat ik academisch goed ben, en dat die diepgang bijdraagt aan mijn academische vorming. Op die manier ontstaat er een wederzijdse bevruchting van beide terreinen van het leven.

Lodewijk Born.

*Overgenomen uit:
Het goede leven*

Afscheid

Op 30 september verstreek mijn termijn als ouderling. Inmiddels heb ik in de kerkenraadsvergadering van oktober afscheid genomen van mijn collega-ambtsdragers.

De vier jaar als ouderling zijn voorbijgevlogen! Ik heb met plezier de taken van scriba op me genomen en uitgevoerd. Hoewel aan deze functie veel werk vastzit, heb ik uit de contacten met u allen veel voldoening kunnen halen. Ik wil u dan ook van harte bedanken voor de fijne samenwerking.

Afscheid van de kerkenraad wordt zeker geen afscheid van De Bron. Ik kan dan ook oprecht schrijven "tot ziens"!

Met hartelijke groet,

Carin te Hoonte

Mensen

In memoriam

Gerrit van Wijk

Op 29 september vond in De Bron de dienst van woord en gebed plaats waarin afscheid werd genomen van Gerrit van Wijk, die op de leeftijd van 83 jaar vrij abrupt is overleden. Gerrit was een Fries, afkomstig uit een schippersfamilie. Hij werkte in het eerste deel van zijn werkzame leven bij de Zuiderzeewerken. Vaak verhuisde hij voor zijn werk, maar bleef altijd dichtbij het water dat vroeger de Zuiderzee heette. In 1960 verhuisde het gezin naar Amsterdam waar Gerrit werk als conciërge vond. Zijn kalme aard en geduld kwamen hem bij dit beroep goed van pas. Nadat Gerrit met het werken gestopt was, verhuisden hij en zijn vrouw uit Amsterdam Zuid naar de woning aan het Robert Kochplantsoen. In onze gemeente leerden wij hem kennen als een rustige en vriendelijke man, die bereid was vrijwilligerswerk te doen. Hij heeft o.m. samen met anderen het kerkelijke archief in de Koningskerk op orde gebracht. Wij bidden zijn vrouw alle sterkte toe nu zij met haar slechte gezondheid verder moet zonder haar man die altijd goed voor haar zorgde.

CHWB

In memoriam

Joke Fonderie

Op 15 oktober is in verpleeghuis Oostergouw in Zaandam Johanna Margje Fonderie-de Jonge overleden. Zij is 87 jaar geworden. Op haar overlijdensbericht lieten Gerard en Jaap een tekst van Toon Hermans afdrukken:
"Kijk naar de mens en zie het wonder in haar. Zie je het niet, kijk dan nog eens en nog eens, en nog eens en als je goed kijkt kun je het wonder zien in haar. Het beweegt, het spreekt, het kijkt, het luistert, het licht en het raakt je aan en het zegt iets van liefde. Zoiets groots als een mens moet voorbestemd zijn voor iets dat van een andere,

hogere orde is dan het leven op aarde. Kijk naar de mens en zie het wonder."

Joke Fonderie was zo'n wonder van liefde en hulpvaardigheid. Sinds zij en haar man Wim in 1958 in de Watergraafsmeer kwamen wonen, hebben zij zich voor anderen ingezet. Hun huis aan de Graham Bellstraat stond altijd open voor familieleden en anderen. In het kerkenwerk werd Wim penningmeester van de diaconie, terwijl Joke zich bekommerde om de mensen uit de rusthuizen rond de Middenweg in het zogenaamde rusthuisclubje. Later werd zij actief in de Emmaclub voor de ouderen uit onze gemeente. En ze verzorgde jarenlang de 'catering' van de Emmakerk, van soep en broodjes bij gemeentebijeenkomsten tot de koffie na de kerkdiensten. Maar bovenal herinneren we ons haar als een lieverd, voor wie niets te veel was. Tien jaar geleden overleed haar man Wim. Ze had het daar moeilijk mee, maar vond steun in haar geloof. De laatste jaren werd ze steeds vergeetachtiger, zodat ze niet meer thuis kon blijven. In haar nieuwe tehuis is zij nu overleden. In de afscheidsdienst op 21 oktober in De Bron hebben we gesproken over Gods hulp aan haar in leven en sterven, en over de liefde als de vervulling van de wet. Daarna hebben we haar begraven op de Nieuwe Ooster.

B.A.V.

Dank u

Namens de familie Timmer wil ik allen die mevrouw Timmer in het ziekenhuis bezochten hartelijk bedanken. Mw. Timmer was ook heel blij met het bezoek van Ds. Venemans. En beiden waren verrukt van de mooie bloemen die zij uit de kerk mochten ontvangen. "Wij horen er echt bij".zei men.

C. Verburg

Hartelijk dank

De mensen van voorbij, zij blijven met ons leven.
De mensen van voorbij ze zijn met ons verweven

in liefde, in verhalen, die wij zo graag herhalen, in bloemengeuren, in een lied dat opklinkt uit verdriet.
De mensen van voorbij zij worden niet vergeten.
De mensen van voorbij zijn in een ander weten.
Bij God mogen ze wonen daar waar geen pijn kan komen.
De mensen van voorbij zijn in het licht, zijn vrij.
(Hanna Lam)

Dank u voor uw betrokkenheid de laatste tijd rond onze situatie. Aan het overlijden van mijn man is een moeilijke tijd voorafgegaan. Verschillende keren hebben wij ter bemoediging een kaart uit De Bron ontvangen. Hoewel we vaak niet alle namen konden ontcijferen, gaf het een gevoel van verbondenheid. Bij de rouwdienst voorafgaande aan de begrafenis van mijn man zijn meerdere van u aanwezig geweest. Dat hebben wij erg op prijs gesteld. Zoveel belangstelling was een hele verrassing. Ook de vele post die bezorgd is heeft ons bemoedigd. Henk Plemp was één van de oudste gemeenteleden die vanaf jonge leeftijd in de Watergraafsmeer kerkte en woonde en deelnam aan allerlei activiteiten. Nu blijft hij in onze herinnering voortleven.

Mw S. Plemp-Kerkhof
Kinderen,
klein- en achterkleinkinderen

Zieken

Op dit moment zijn mij geen gemeenteleden bekend die in het ziekenhuis verblijven. Van hen die al langere tijd elders worden verpleegd noem ik u: dhr J. van Leeuwen in het Flevohuis, dhr F. Hobbelman in Wittenberg en mevr. A. Veen in Buitenhof.

B.A.V.

Activiteiten

Passage

De afdeling Passage Watergraafsmeer nodigt alle leden en belangstellenden uit voor de ledenbijeenkomst, die gehouden wordt op donderdag, 17 november a.s. om 8 uur 's avonds in het Trefcentrum van Tabitha, Ingenhouszhof 15. Deze avond komt mevr. A.C.L. Peeck spreken over "Waken en dromen bij het ouder worden."

Namens het bestuur:

G.J. Messink-Kamman

Agenda

- woensdag 9 november 20.00 uur in De Bron: derde avond oecumenisch leerhuis
- woensdag 16 november 20.30 uur Zwaardemakerstraat 54: vergadering leiding kinderdiensten
- woensdag 23 november 20.00 uur in De Bron: vierde avond oecumenisch leerhuis
- maandag 28 november 19.45 uur in De Bron: vergadering moderamen
- woensdag 30 november 14.30 uur Voltaplein 4: contactmiddag Middenmeer
-

'T hoeckhuys extra activiteiten november 2005

Donderdag 3 november
spreekuur advocaat 10.00 – 11.00 u

Maandelijks juridisch spreekuur elke 1e donderdag van de maand
Informatiebijeenkomst wijkpost voor ouderen 10.00 – 12.00 u
Oefeningen afkomstig uit Tibetaanse medische traditie: Kum Nye 19.30 – 21.45 u
(inloop om 19.15 u.) €6,00 per avond.

Zondag 6 november Zondagmiddag Instuif 14.00 – 16.00 u
Gezelschapsspellen en klaverjassen - vrij entree –

Donderdag 10 november Kookcafé 17.00 – 19.00 u
Mee-eten "wat de pot schaft"- prijs incl. Koffie/thee: €4,50
Vooruit reserveren bij 't hoeckhuys

Vrijdag 11 en 25 november Bingo met Henk 13.30 – 16.00 u
(gratis entree/plankje €6,00)

Zaterdag 12 november Smartlappen zingen 14.00 – 16.00 u

Workshop deelname €5,- incl. 1x koffie/thee en tekstboekje

Zondag 13 november Gedichten bij de Thee 15.30 – 17.00 u
(of iets anders: poëziemiddag - vrij entree -

Donderdag 17 november Familieopstelling (systemisch werken) 9.30 – 22.30 u
€6,00 per avond, incl. Koffie/thee €12,00 indien een persoonlijk thema/probleem wilt inbrengen
Uitgebreide folder en aanmeldingen bij 't hoeckhuys

Zaterdag 19 november thoeckhuyslamsterdam 20.00 – 11.00 u
Poëzieavond: dichters lezen voor uit eigen werk:
Wil Beckers, Frida Hansum, Erna Muermans, Lieve Arrazola de Oñate en Laurens Windig
Jeffrey Dekkers –piano-

Zondag 20 november Musical filmmiddag 14.00 – 16.30 u
"Zeven broers zoeken zeven meisjes"
Bekende musical digitaal op groot scherm: entree €1,-

Financiën

Verantwoording

De afgelopen maanden ontving ik voor de kerk €10,- voor de preek op schrift en van V. €20,- voor de brochure over Israël en kerk. Alle gevers hartelijk dank.

B.A.V.

De eindejaarscollecte

De tijd gaat snel en nog een paar weken dan hebben we de jaarswisseling al weer, met de gebruikelijke oudejaars kerkdienst. Vroeger werd deze dienst druk bezocht en werd meestal om 's avonds 7 of 8 uur gehouden. Tegenwoordig is het kerkbezoek minimaal en dus geen zware collectenzakken. Deze trend is niet van de laatste twee à drie jaar en het geldelijk resultaat was dientengevolge erg laag, terwijl vroeger de opbrengst van deze collecte juist hoog was. Om toch de kerkelijke inkomsten op peil te houden ging men accept giro's naar de leden van de kerk

zenden en dat werkte goed, zo zelfs dat de synode van de Hervormde Kerk de gemeenten adviseerde deze collecte op deze manier te houden. De opbrengst kwam geheel ten goede aan de plaatselijke gemeente. Als u dus de brief met een accept giro in de bus krijgt gooit u deze dan niet bij het oud papier, maar vul er een bedrag op in onderteken en verzend deze. Voor deze handeling zegt de kerkenraad en Beheerscommissie u bij voorbaat hartelijk dank.

HW

*Bij het afscheid van Carin te Hoonte
als scriba van de kerkenraad op 10 oktober 2005*

Woord van dank

Een bekend Frans gezegde vertaald in het Nederlands luidt: vertrekken is een beetje doodgaan. Dit wil ik niet betwisten, maar het is mijns inziens niet van toepassing op jou. Je zult onze vergaderingen niet meer bijwonen en bepaalde werkzaamheden niet meer doen. We zullen je missen. Dat is zeker. We zijn je dankbaar voor wat je allemaal gedaan hebt. Dat was veel en op een gegeven moment werd het voor jou te veel. Dan wordt het tijd voor een kleine sanering. Maar we zijn ook blij en dankbaar dat je blijft, dat je allerlei taken blijft doen: public relation, voorgangers vragen en informeren, autodienst en crèchedienst. Dat is bij elkaar al veel. Je gaat dus niet weg, maar jouw vertrek uit de kerkenraad mag niet

onvermeld en 'onbedankt' passeren. De Franse schrijver Ménage (17de eeuw) heeft ooit verzucht: 'geen taak is moeilijker dan goed te bedanken'. Hij zal zo vermoed ik gedacht hebben aan de niet zelden voorkomende situatie dat wanneer iemand vertrekt er uitsluitend dankbaarheid is vanwege het vertrek zelf. Ook dan moet dat vertrek opgeluisterd worden met woorden van dankbaarheid jegens de vertrekkende persoon en moet er veel verhuld en heel wat gelogen worden. Ik vind het niet moeilijk jou te bedanken voor wat je hebt gedaan. Want wat je deed, dat deed je goed. We hebben jou leren kennen als iemand die voortreffelijk kan organiseren en punctueel is. Dat gaf ons het prettige gevoel dat

we op jou kunnen vertrouwen. Je schreef mooie en goede notulen. Je deed jouw werk nauwgezet en consciëntieus. En als laatste vermeld ik: het was en is plezierig met jou om te gaan. Je was altijd in ons midden met een goed humeur. Je bent dus dankwaardig en ik weet zeker dat ik namens allen spreek wanneer ik zeg dat onze gevoelens van dankbaarheid welgemeend zijn. We onderstrepen dit met een klein geschenkje, dat Ada nu aan jou zal overhandigen, waarna we hartelijk applaudisseren.

CHWB

Uit de kerkenraad

De kerkenraad kwam bijeen op maandag 11 oktober. Er werd stil gestaan bij het feit dat de heer Roest onze vergaderingen niet meer zou bijwonen en wij hem zeer zullen missen. Op deze avond namen wij afscheid van onze scriba Carin ten Hoonte. Ds. van den Berg bedankte Carin hartelijk voor het vele werk wat zij de afgelopen 4 jaar tijdens haar scribaatschap heeft gedaan. Gelukkig blijft zij voor onze kerk nog een aantal activiteiten doen. De voorzitter overhandigde Carin een boekje en een bos bloemen. In de vergadering werd ook het Beleidsplan definitief vastgesteld.

Een groot gedeelte van de avond stond in het teken van het studieonderwerp "de uitdaging van de Islam aan het Cristendom en de moderniteit" van ds. van den Berg. Uiteraard kon niet zijn hele studie daarover aan de orde komen, maar er ontspan zich een geanimeerde discussie aan de hand van een "uittreksel". Ds. van den Berg meldde dat het gehele stuk hier en daar nog wat aanpassingen behoefde. Inmiddels kan ik U melden dat U het studieonderwerp in Meerzicht van deze maand aantreft. Nu de kerkenraad op dit moment geen scriba heeft zijn de taken zoveel als mogelijk verdeeld.

Van de Stadsdeelraad Oost/Watergraafsmeer is bericht ontvangen over aanpassingen van de kruising Middenweg-Hugo de Vrieslaan, voor met name het fietsverkeer en de eventuele consequenties die dat heeft voor de bereikbaarheid van onze kerk. De kerkenraad heeft haar zienswijze hierover kenbaar gemaakt en wacht nu op een uitnodiging voor een gesprek hierover. Met vriendelijke groet,

Ada van Ruller

Jesus kocht ons vrij met zijn bloed en tranen

Een verhaal om over na te denken

Er was eens een man, genaamd George Thomas. Hij was dominee in een kleine stad in Engeland. Op een zondagmorgen toen hij moest preken ging hij naar zijn kerk met een oude, roestige vogelkooi en zette deze op de preekstoel. Vele wenkbrauwen werden gefronst.

Dominee Thomas begon te vertellen. "Gemeente, ik liep gisteren in de stad, toen ik een kleine jongen zag met deze kooi in zijn handen. Op de bodem van de kooi zaten drie vogeltjes te bibberen van angst.

Ik stopte en vroeg hem: "Wat heb je daar bij je, jongen?"
 "Een paar oude vogels", zei de jongen. "Wat ga je met ze doen?", vroeg ik. "Ik neem ze mee naar huis en ga er plezier mee maken", antwoordde hij.
 "Ik trek ze de veren uit en laat ze met elkaar vechten. Daar heb ik plezier in".
 'En als je genoeg hebt van deze vogels, wat doe je dan met ze?', vroeg ik hem.
 "O, we hebben een paar katten", zei de jongen, "en die houden wel van een vogeltje".
 Ik was even sprakeloos en vroeg toen: "hoeveel wil je voor die vogels hebben?"
 Hij vroeg: "Waarom wilt u deze vogels hebben, meneer? Ze zijn oud en lelijk en zingen niet eens".
 Opnieuw vroeg ik hem: "Hoeveel wil je er voor hebben?"
 De jongen keek me aan en dacht vast: "Die is gek", en zei: "Tien pond".
 Ik betaalde hem tien pond en in minder dan geen tijd was hij ver-

Dit verhaal trof ik aan op internet en heb het enigszins bewerkt om het enigszins meer leesbaar te maken voor u als lezer van MeerZicht. Zoals de kop bovenaan dit verhaal al aangeeft is het iets om eens over na te denken.

dwenen.
 Ik ben toen naar het eind van de straat gewandeld, naar een plantsoen met bomen.
 Ik heb de kooi op de grond gezet en de vogels vrijgelaten.

Toen begon hij aan zijn preek: Op een dag waren satan en Jezus aan het converseren.
 Satan was net terug van een bezoek aan de aarde en pochte:

"Ik heb net de aarde en alle mensen gekocht.
 Ik heb een valstrik gezet die ze niet konden weerstaan, en ik heb ze allemaal".
 "Wat ben je van plan met ze te doen?", vroeg Jezus
 Satan antwoordde: "O, ik ga plezier met ze maken!
 Ik ga ze leren hoe ze kunnen trouwen en weer kunnen scheiden, hoe ze elkaar moeten haten, en hoe ze elkaar moeten misbruiken. Hoe ze kunnen roken en drinken, ik ga ze leren hoe ze wapens en bommen moeten maken en hoe ze elkaar moeten vermoorden. Dus ik heb echt veel plezier met ze!"
 "En wat ga je met ze doen als je klaar bent met hun?", vroeg Jezus.
 "Oh, ik vermoord ze allemaal", zei satan trots
 "Hoeveel wil je voor hen hebben?", vroeg Jezus
 "Wat wil je met deze mensen", vroeg satan. "Ze zijn slecht, waarom wil je ze hebben?
 Ze haten je en ze spugen je in het gezicht, ze vervloeken en vermoorden je! Je wilt deze mensen niet!".

"Hoeveel?", vroeg Jezus weer. satan keek Jezus aan en lachte. "Al je tranen en je bloed", zei hij.

Jezus zei: "DEAL", en Hij betaalde de prijs.

Toen pakte dominee Thomas de oude vogelkooi en liep de preekstoel af en zei:
 'Is het niet erg eenvoudig om God de schuld te geven dat de wereld ten onder gaat? Is het niet droevig dat wij alles geloven wat de kranten schrijven en kwesties in de kiem smoren die de Bijbel stelt? Is het niet droevig dat iedereen verwacht naar de hemel te gaan, terwijl ze niet eens in Jezus geloven, nooit denken of spreken over hun geloof in God, of iets doen wat God van hen vraagt? Is het niet beangstigend hoe sommigen zeggen: "Ik geloof in God", en toch satan volgen? Terwijl satan wel degelijk in God gelooft? Mensen... het wordt tijd dat wij gaan kiezen!!
 God wacht op jullie!!

Henk van Hunnik

Vrijwilligers maken het verschil:

Heel Nederland maatschappelijk betrokken!

Op 9 en 10 december 2005 toont heel Nederland zich maatschappelijk betrokken! Tienduizenden Nederlanders zetten zich actief vrijwillig in door de handen uit de mouwen te steken en zo iets te doen voor anderen. Individuen, groepen en scholen, vrijwilligersorganisaties, Oranjeverenigingen, kerken, gemeenten en bedrijven; samen maken ze het verschil!

Op 9 en 10 december 2005 is er voor het eerst een landelijk vrijwilligersweekend onder het motto MADD: Make a difference Day. Het initiatief bestaat al langer in Engeland en de VS en levert organisaties veel nieuwe vrijwilligers op - en levendige bijeenkomsten. In Nederland is MADD gekozen als afsluitend evenement voor het jubileumjaar van Koningin Beatrix.

Vrijwilligers maken het verschil. Kerken kunnen hun kans grijpen en meedoen aan MADD: iets leuks en nuttigs doen in de buurt met mensen uit de buurt, iets in de

kerk met anderen erbij. Het gaat om een afgeperkte, eenmalige activiteit, op zaterdag 9 en / of zondag 10 december. U kunt als kerk iets in uw buurt gaan doen of juist vrijwilligers uit de buurt vragen mee te klussen in de kerk. U kunt iets ondernemen met kinderen in de buurt, bij aan huis gebonden mensen langs gaan, een tuintje of balkon opruimen voor wie dat zelf niet meer kan, een sportwedstrijd organiseren, een taartenbak wedstrijd houden en de taarten bezorgen bij mensen, een plantsoen opruimen, of een veeg-ronde rond de kerk houden ...

Het landelijke initiatief MADD werkt met vraag en aanbod: op de website kan iedereen (persoon, groep, kerk, ...) zich aanmelden om iets te doen, maar ook kunt u een klus aanmelden, waarvoor u vrijwilligers zoekt die op zaterdag 9 of zondag 10 de handen uit de mouwen willen steken.

Op deze website www.makeadifferenceday.nl vindt u hon-

derd ideeën, een klussenbank, een aanmeldplek en veel meer over bedoeling en opzet. De Schinkel en de Protestantse Diaconie Amsterdam ondersteunen mensen die in en vanuit de kerk vrijwilligerswerk doen. We brengen graag dit originele initiatief MADD onder uw aandacht als kerk, als kerk - in - de buurt. Kerken kunnen hierdoor op een leuke manier nieuwe vrijwilligers ontmoeten, zich in de buurt kenbaar maken, die ene klus klaren waar je met een ploeg mensen zo doorheen bent... U kunt de nieuwe vlag uitsteken en er een vrolijke dag van maken in uw kerk, in uw buurt!

Meer informatie
www.makeadifferenceday.nl

De Schinkel: tel 020 - 664 90 63, Willemien Boot
De Protestantse Diaconie Amsterdam: 020 - 676 15 52, Nico van der Perk

Neva Ensemble

Op 6 november treedt het Neva Ensemble uit Sint Petersburg op in de Martelaren. Het is een klein koor dat bestaat uit zes personen: drie dames en drie heren, plus een pianiste die hen bij de licht klassieke muziek begeleidt. Het heeft zich gespecialiseerd in het zingen van Russische kerkmuziek.

Tijdens de viering vervangt het ensemble de gebruikelijke Nederlandse gezangen door de mystieke liturgische uitvoeringen van de

Oosters Orthodoxe Kerk: Meesterwerken van grote Russische componisten zoals Tsjajkovsky, Rachmaninov en Bortniansky. De viering wordt besloten met een twintig minuten durend licht klassiek programma en enkele volksliederen. Deze volksliederen zijn vooral na de tweede wereldoorlog beroemd geworden door het Don Kozakkenkoor onder de bezielende leiding van Sergei Jarov. In de jaren zestig steeg de populariteit van deze

folklore naar een hoogtepunt dankzij de levende legende Iwan Rebhoff met zijn stembereik van 4 ½ octaaf.

Na afloop houden de leden van het ensemble zelf bij de uitgang een schaalcollecte. Ook is er de mogelijkheid tot het aanschaffen van hun nieuwste CD.

Aanvang viering: 10.30 uur, populair concert 11.30 uur.

De uitdaging van de Islam aan het Christendom en de moderniteit

I Inleiding

1. Over de islam is in kranten en weekbladen en in talloze boeken en artikelen veel geschreven. Er zijn verschillende visies. De traditionele visie houdt onverminderd vast aan de teksten van de Koran en van de overlevering, waartoe ook de sharia behoort. In andere visies wordt geprobeerd de islam aan te passen aan de moderne samenleving, ook genoemd de moderniteit. Ik laat hier na mijn mening over de islam te geven. Het is in mijn ogen niet zonder risico die wel te geven. Dus laat ik die in het midden. Met velen betreur ik het dat wij niet meer in een land leven waarin over alle onderwerpen vrijelijk gesproken en geschreven kan worden.

2. Door de opkomst van de islam in het Westen, voor ons in Nederland, is de religie, dus ook het christendom, onderwerp van debat geworden. Je kunt ook zeggen dat zowel de moderne samenleving als het christendom en de kerken uitgedaagd worden de eigen opinies en rol in de samenleving onder de loep te nemen en ook te herzien, omdat de oude posities en meningen niet langer goed functioneren.

3. Als kerk moeten we onder ogen zien wat er gebeurd en veranderd is in onze samenleving door de opkomst van de islam. Daarvoor is een bezinningsproces nodig. Die bezinning betreft voor de kerken allereerst de plaats van het christendom in de moderne samenleving. Daarbij is de belangrijkste vraag of het christendom daarin een andere rol zou moeten spelen en ook of de moderniteit anders gewaardeerd zou moeten worden. We moeten daarbij de moed heb-

ben de hand in eigen boezem te steken. Op deze vraag ga ik in het tweede deel in.

4. Door recente gebeurtenissen, met name de moord op Theo van Gogh en de terreurdreigingen, is bij vele burgers is een nieuwe afkeer ontstaan van alles wat met religie te maken heeft. Religie is in de ogen van velen een gevaarlijk goedje geworden. Daarover is een brede discussie ontstaan. De kernvraag daarbij is hoe de moderne samenleving met religie zou moeten omgaan, niet alleen met de islam maar ook met het christendom. Die vraag komt hierna in het derde deel aan de orde.

II Christendom en moderniteit

1. In de discussies over de islam wordt als groot probleem genoemd dat de Koran als de onveranderlijke openbaring van de wil van Allah voor alle tijden en culturen wordt gezien. Op dat standpunt is een aanpassing van de islam aan de moderne samenleving uitgesloten en is een botsing tussen islam en moderniteit onvermijdelijk. Het christendom heeft een verwant probleem. Door de openbaring van God te beperken tot de bijbel (kenmerk van protestantisme) of die te binden aan de uitleg van het kerkelijke gezag (zo in de RK kerk die door het dogma van de pauselijke onfeilbaarheid aan het eigen verleden is vastgeklonken) hecht men het christen zijn aan een cultuur van het verleden. Wel hebben christenen massaal onder ogen moeten zien dat wat goed is in de bijbel of volgens het kerkelijke gezag niet altijd als goed gezien kan worden in onze cultuur. Twee gevolgtrekkingen hadden moeten volgen. De eerste is dat het niet verstandig is moraal als goed te

beoordelen omdat die in de bijbel staat of omdat de paus die propageert. De tweede is dat men de mogelijkheid en de realiteit had moeten aanvaarden dat God ook na de bijbel en buiten de kerken om nog steeds spreekt en daarbij een ander geluid laat horen dan te vinden is in de bijbel of de kerkelijke traditie.

2. Ten opzichte van de moderniteit stelt het christendom zich al lange tijd defensief op en loopt het achter de ontwikkelingen aan. Denk aan de emancipatie van de vrouw en die van de homoseksuelen. Het christendom is een achterhoede-speler geworden in onze samenleving en cultuur. Jongere generaties kan het christendom niet meer inspireren. In de confrontatie met de moderniteit gaat het christendom ten onder, in elk geval in zijn huidige kerkelijke vorm.

3. Er is een inhoudelijk probleem. Het is geen kwestie van bijvoorbeeld meer of minder aandacht aan de jeugd geven. Het christendom zit op allerlei punten vast in een verleden dat in strijd is met de moderniteit. Typerend is dat men gewoon doorgaat de Tien Gebooden te lezen en als een samenvatting te presenteren van hoe een mens volgens God behoort te leven terwijl de vrouw in het tiende gebod als bezit wordt genoemd. Zouden wij nu een dergelijk stuk opstellen, dan zouden we niet alleen iets dergelijks over de vrouw daarin niet opnemen maar ook zaken noemen die in de Tien Gebooden niet vermeld zijn. Ik noem enkele voorbeelden van wat er m.i. in zou moeten. Het eerste is respect voor de natuur. Het tweede is het respecteren van mensen, ongeacht of zij man of vrouw en jong of volwassen of oud zijn en ongeacht

hun huidskleur, ras en nationaliteit. Het derde, als uitwerking en nadere bepaling van het tweede, is het verbieden van slavernij en handel in mensen. Officieel is de slavernij afgeschaft, maar wereldwijd komt slavernij veel voor en van vrouwenhandel is ook ons land niet vrij.

4. Een ander voorbeeld vinden we op het punt van relaties, seksualiteit en huwelijk. De christelijke opvatting van het huwelijk is die van het oude model dat bepaald is door een patriarchale cultuur. In de moderniteit is de seksualiteit ontkoppeld zowel van het voortbrengen van kinderen als van het huwelijk. Bovendien is seriële monogamie ontstaan. Seksualiteit wordt in de moderniteit als (door God gegeven) genot gewaardeerd, dat ook los van de traditionele inbedding geconsumeerd kan en mag worden. Daarbij nemen in toeneemende mate geëmancipeerde vrouwen zelf het initiatief. Het christendom is op dit punt in een defensieve houding blijven steken. Had het christendom de oude koudwatervrees ten opzichte van de seksualiteit tijdig laten varen en de moderne acceptatie overgenomen, dan had het christendom op basis van die acceptatie een kritische houding kunnen ontwikkelen. Er had dan geloofwaardige kritiek geïmplementeerd kunnen worden op de mentaliteit van alles-mag en alles-is-goed. Daarmee hadden de kerken een bijdrage kunnen geven tot een moderne inbedding van de seksualiteit door middel van normen en regels. De kerken zijn op dit belangrijke levensterrein niet naast de (jonge) mensen gaan staan. Je kunt niet verwachten dat die (jonge) mensen en masse een boodschap aan de kerk hebben.

5. De moderniteit kan zichzelf alleen handhaven wanneer er voldoende corrigerende zelfkritiek wordt uitgeoefend. Modern zijn houdt de erkenning in dat de status quo voor voortgezette modernisering vatbaar moet worden gehouden. Anders gezegd, er blijft werk aan de winkel omdat moder-

niteit als proces met een samenleving in voortdurende ontwikkeling te maken heeft en aan ontattingen onderhevig is. Het goede is niet door eeuwig geldende regels bepaald maar moet via een voortdurend proces van gezamenlijk zoeken en vinden gerealiseerd worden. Kerken die de moderniteit geaccepteerd hebben kunnen als leveranciers van opbouwende kritiek de moderniteit helpen zichzelf bij te sturen en zich op ethisch gebied te blijven ontwikkelen. In onze samenleving zijn bijvoorbeeld kinderen slachtoffer van ontatting moderniteit. Kinderen hebben recht op een goed nest (gezin), met een liefhebbende natuurlijke vader en moeder. Adoptie door een homoseksueel echtpaar is daarmee in strijd. Ook hebben kinderen er recht op te weten wie hun vader is. Dus geen anonieme vaders en donoren. Aan het vader zijn moet verantwoordelijkheid voor elk door hem verwekt kind verbonden (kunnen) worden. Mannen hebben er recht op te weten of ze al of niet vader zijn en van wie. Vrouwen mogen hen dat recht niet ontnemen. Over zulke zaken zwijgen kerken vaak, behalve de conservatieve kerken zoals de grootste, de RK. Deze kerk verwerpt de moderniteit op het punt van de zeden. Buitenkerkelijke mensen horen in de praktijk uit de hoek van de kerken hierover alleen nog maar een conservatief geluid. Dit heeft de kloof tussen christendom en moderne cultuur vergroot.

6. Op het punt van de samenlevingsvragen slaan kerken en christenen al decennia lang een zwak figuur. Het flirten met het communisme door de kerkelijke vredesbeweging (IKV, organisatie die zwaar gesubsidieerd werd door kerken), met name met de DDR, is beschamend geweest. Het communisme hield zich immers staande door staatsterreur waardoor vele miljoenen mensen de dood in zijn gejaagd en nog veel meer mensen getyraniseerd zijn. Zijn kerkelijke leiders slecht toegerust om kwaad te herkennen? Naïviteit

is een slecht excuus. Achteraf bezien is het beleid van Reagan succesvoller geweest dan de anti-kernwapen-acties van de kerken. Het genoemde flirten e.d. heeft vele mensen van het christendom vervreemd.

7. Kerken in ons land laten regelmatig horen (via de Raad van Kerken) dat er opgekomen moet worden voor de zwakken in onze samenleving. Sinds jaren wordt bezorgdheid geuit over de Arme Kant van Nederland. Daarbij zouden de kerken zich moeten realiseren en daar blij van moeten geven dat dit soort ellende zoals ook ziekte soms wel maar vaak ook niet of met beperkt resultaat behandelbaar is. Armoede is verbonden met een cultuur. Met wat meer geld geven verander je die cultuur niet. Met bezorgdheid uiten en daarbij alle misstanden opsommen kom je nergens. De politiek kan daar niets mee. Pleiten voor verhoging van het minimumloon en uitkeringen is gemakkelijk wanneer niet bedacht en uitgesproken wordt dat verhoging daarvan doorgaans de werkeloosheid onder de (kans) armen vergroot en zodoende nog meer mensen in de armoedeval doet belanden. Politici voelen zich allang niet meer aangesproken door dit soort verhalen. Met name door het optreden van de Raad van Kerken hebben de kerken zichzelf op dit terrein buiten spel gezet.

De kerken kunnen geloofwaardigheid terugwinnen en voorhoedespeler worden wanneer ze zich op dit terrein praktisch gaan opstellen. Dat kan ook. Want soms liggen maatregelen tegen wantoestanden voor de hand en zijn ze ook uitvoerbaar zonder grote maatschappelijke problemen te veroorzaken. Denk aan de graaicultuur van bestuurders in allerlei sectoren, ook in die van de overheid. Deze praktijk moet gezien worden als legaal stelen op grond van zogenaamde objectieve criteria (opgesteld door adviesbureaus die op het punt van de moraal steriel zijn). Door wetgeving in combinatie met toezicht is

daar wel degelijk wat aan te doen. We hebben minima, waarom geen maxima? Waarom vragen de kerken daar niet om? Waarom komen zij niet met voorstellen? Waarom schreeuwen de kerken niet van de daken dat de code Tabaksblat een wassen neus of fopspeen is, waaraan men zich alleen lijkt te houden wanneer het goed van pas komt? Maar dan moeten de kerken tegelijk ook praktisch zijn en een betere code op tafel leggen, met sancties voor de overtreders van de code.

8. In de afgelopen tijd zijn van kerkelijke zijde diverse verklaringen naar buiten gebracht waarin men het onkritisch opnam voor moslems en islam, in naam van de solidariteit. Daarbij treedt nog een ander verschijnsel op. Er tekent zich een begin af van wat kan uitgroeien tot een gezamenlijk front van deze twee godsdiensten tegen de secularisatie. Daar zit dus een vermeend gezamenlijk belang achter. Blijkbaar zitten nogal wat kerkelijke leidinggevenden op het gedachtespoor dat religie altijd beter is dan geen religie en zijn zij blind voor wat de niet aan de moderniteit aangepaste islam mensen aandoet. Kerkelijke leiders hebben een traditie in blind zijn achter zich. Vele kerkelijke leiders waren in het verleden blind voor het communisme en eerder voor het nationaal-socialisme.

Een verademing is de Verklaring voor de samenleving (aangeboden aan minister Donner op 8 juli) door het Contactorgaan Moslims en Overheid (CM)), de Contactgroep Islam en Overheid (CGI) en het moderamen van de Generale Synode van de PKN, waarin opgeroepen wordt tot dialoog en samenwerking, met in de tekst een opsomming van wat wordt afgewezen en zonder dat de problemen onder geschoffeld worden (te lezen in Kerkinformatie van september 2005). Ik teken hierbij alleen aan dat ik niet zie wat er te dialogiseren valt en wat er samen gedaan zou kunnen worden. Een andere zaak is respect tonen, goede

nabuurship onderhouden en onspeaking terms blijven.

9. De kerken zouden er meer oog voor moeten hebben dat secularisatie en onkerkelijkheid niet samenvallen met godloosheid. Het 'ietsisme' dat we buiten de kerk aantreffen heeft ook binnen de kerken vele aanhangers. Waarom niet meer gezocht naar wat christenen en niet-kerkelijke burgers verbindt? Waarom niet openlijk erkend dat christenen en kerken veel van de moderniteit hebben geleerd en overgenomen? Waarom niet duidelijk uitgesproken dat God blijkbaar ook buiten kerk en christendom om het goede geeft. Wil het christendom overleven dan is een inhoudelijke omslag nodig. Deze omslag kan het christendom alleen maken als een theologie van de Heilige Geest wordt ontwikkeld die het mogelijk maakt het goede in de moderniteit te zien als een goed dat van God komt. God mag niet langer vastgeketend worden aan het goede van het verleden (bijbel en traditie), maar moet ervaren kunnen worden als de gever van eigentijds goed. Het christendom wordt nu als een boekreligie aangemerkt. Voor de toekomst is ooit de Heilige Geest beloofd. Wordt het geen tijd dat het christendom voldoende aanleiding geeft om gezien te worden als een religie van de Heilige Geest, d.w.z. als religie voor de actualiteit? Ik bedoel een religie die bestaat doordat de Heilige Geest, vrijgemaakt van de oude bindingen en beperkingen, leeft in de harten van de gelovigen. Alleen zo kan het christendom een universele religie voor alle mensen in alle tijden en culturen zijn.

III Moderniteit en religie

1. In de jaren negentig is de ideologie van het multiculturalisme in ons land de boventoon gaan voeren. Dit multiculturalisme propageert de gedachte dat diverse culturen en religies gelijkwaardig zijn en als verrijking gezien moeten worden. De vraag naar goed en

kwaad wordt door het dogma van de gelijkwaardigheid buiten de deur gehouden. Gevolg hiervan is bijvoorbeeld geweest dat een selectief toelatingsbeleid voor vreemdelingen niet bespreekbaar was. Een ander gevolg is geweest dat kritiek op opvattingen en gedragingen van mensen die met een andere cultuur en/of religie naar Nederland zijn gekomen, als discriminatie, als intolerantie of anderszins minstens als een gebrek aan respect wordt gediskwalificeerd. Daardoor is een taboe ontstaan waardoor het zicht op de werkelijkheid vertroebeld is.

Sinds kort begint het inzicht terrein te winnen dat het multiculturalisme de poort heeft opengezet voor het toelaten van mensen met een cultuur die lijnrecht botst met onze culturele waarden, normen en rechtsregels, voorts van allerhande criminelen. Gevolgen van deze ontwikkeling zijn een balkanisering van de samenleving en een sterk toegekomen criminaliteit.

Nu dit alles duidelijk is geworden en niet meer valt te ontkennen zijn we noodgedwongen in de reparatiefase gekomen. Reparatie van de schade heeft alleen kans van slagen wanneer als uitgangspunt wordt gekozen het integratiemodel waarin overeenstemming op het punt van de fundamentele waarden als basis voor coëxistentie van mensen met verschillende culturen en religies in de samenleving wordt gezien.

2. De moderniteit moet zich verdedigen tegen religieus fundamentalisme en de strijd aangaan met onwenselijke door religies geïnspireerde gedragingen. Officieel is de overheid neutraal in zake religies en is de vrijheid van godsdienst een in de grondwet vastgelegd recht. Dat moet ook zo blijven. Maar de vrijheid van godsdienst is nooit onbeperkt geweest. Dat geldt ook voor de vrijheid van onderwijs, ook een grondwettelijk recht. De grenzen van deze vrijheden moeten nu bijgesteld worden. Over het innerlijk, het geloof, mag en kan de overheid zich geen oordeel aan-

matigen. Maar op het gebied van de morele gedragingen moet die vrijheid worden ingeperkt. Het is niet genoeg wanneer de grens gelegd wordt bij het aanzetten tot haat en het verheerlijken van geweld. Wanneer wij de traditionele moraal van de islam verwerpen, moeten er meer grenzen getrokken worden. Voor vrouwen moet het recht op een menswaardig bestaan en dus op gelijke behandeling door maatregelen bevorderd en afgedwongen worden. Uithuwelijken moet strafbaar worden (gaat gebeuren). Kinderen mogen niet op scholen de traditionele islamitische waarden meekrijgen. Als islamitische scholen al toegestaan worden dan moeten ze onder streng toezicht geplaatst en desnoods gesloten worden. Dit toezicht moet uiteraard ook consequent op christelijke scholen uitgeoefend worden. De overdracht van de fundamentele waarden van onze samenleving moet een verplicht onderdeel worden voor het onderwijs.

3. De SGP mag niet gesubsidieerd worden. Het moet niet langer toegestaan worden dat kerken ongestraft discrimineren. Vrouwen worden gediscrimineerd omdat zij niet tot de kerkelijke ambten worden toegelaten. Mannen worden gediscrimineerd omdat voor de toelating tot kerkelijke ambten aan hen als eis wordt gesteld dat zij ongetrouwd zijn en zich van seksuele activiteit onthouden. Homoseksuelen worden geweerd of uit het ambt gezet. Werk alleen voor de rechtspraak? Op dit punt zouden kerken voorop kunnen lopen door zelf tegen die praktijken openlijk stelling te nemen.

4. Ook moet het publieke debat over dit soort zaken bevorderd worden. Elke Nederlander moet op school en door middel van het publieke debat inzicht krijgen in wat religies propageren, hoe ze georganiseerd zijn en hoe ze hun 'heilige boeken' interpreteren, om langs die weg een breed gedragen visie en beleid te ontwikkelen over wat wel en niet mag, d.w.z. wat

niet en wel goed is voor mensen. Het openbaar onderwijs moet religie niet overlaten aan het bijzonder onderwijs. Tot nu wordt religie als privé-zaak gezien. Dit is een liberaal stokpaardje. Nu blijkt dat religie niet alleen op het privé terrein maar ook op het publieke terrein via het gedrag van de gelovigen van invloed is, is het vasthouden aan dat stokpaardje een achterhaalde positie. De neutraliteit van de overheid in zake de religie mag niet verworden tot struisvogelpolitiek.

5. In de VS moet de eed op de grondwet worden afgelegd. Vroeger bestond in ons land de burgerreed. Die moet opnieuw ingevoerd zodat mensen daarop aangesproken kunnen worden. Wie zich daaraan niet houdt, verliest zijn burgerrechten en wordt indien mogelijk over de grens gezet.

CHWB

Feestconcert

Met een feestelijk concert op zaterdag 12 november om 20.00 uur in de Linnaeusstraat 37, wil het Interkerkelijk Koor Watergraafsmear haar dankbaarheid uiten voor het feit dat het koor in 2005 tien jaar bestaat.

Voortgekomen uit het Interkerkelijk Jeugdkoor Watergraafsmear, is in januari 1995 het koor "voortgezet" onder leiding van Gert Storm. De

vaste begeleider is Wolter Willemssen.

Het programma voor deze avond is gevarieerd. Naast twee bekende klassieke stukken van Buxtehude en Schubert worden ook liederen gezongen die door de leden van het koor zelf zijn geselecteerd. Verder wordt ook medewerking verleend door Het Harderwijks Strijkorkest met aan het orgel Bob

Vuijk, sopraan Reina Wagenaar, tenor Remco Nitschelm en bas Roelof Klaassen.

Het belooft een fijne muzikale avond te worden. Toegansprijs € 7.50 inclusief koffie en programamboekje. Kaarten verkrijgbaar bij alle koorleden en de koster van De Bron, Klaas Verhoog. Tel. informatie bij Henk van Kessel 0294281911.

Diensten

Zondag 6 november 2005

De Bron, 10.00
 Voorganger: Ds. Kees vd Berg
 Nevendienst: Ria van Gerven en
 Petra Bloem
 Tienerdienst: Harda van Wagenin-
 gen en Henk den Hoedt
 Crèche: Yolande Roest
 Collecte: Zendingswerk

De Open Hof, 10.00
 Voorganger: Pastor M.A. van
 Gaalen - van Veen

Zondag 13 november 2005

De Bron, 10.00
 Voorganger: Ds. Ab Venemans
 Geen Nevendienst
 Geen tienerdienst
 Crèche: Angeniet van Duijn
 Collecte: Onderhoudsfonds

Gebedsgroep
 De Bron, 16.30

Zondag 20 november 2005

Herdenking overledenen
 De Bron, 10.00
 Voorganger: Ds. Kees vd Berg
 Nevendienst: Joukje de Graaf en

Hetty Peereboom
 Tienerdienst: Zolderavond met
 Henk en Harda
 Crèche: Frank de Graaf
 Collecte: Binnenlands diakonaat

Zondag 27 november 2005

Eerste Advent
 De Bron, 10.00
 Voorganger: Ds. Ab Venemans
 Geen Nevendienst
 Geen tienerdienst
 Crèche: Carin te Hoonte
 Collecte: Miss. werk binnenland

Zondag 4 december 2005

Viering Heilig Avondmaal
 De Bron, 10.00
 Voorganger: Ds. Kees vd Berg
 Nevendienst: Ria van Gerven en
 Tanja Claassen
 Tienerdienst: Harda van Wagenin-
 gen en Henk den Hoedt
 Crèche: Dirma te Ronde
 Collecte: Bijdrage instellingen

De Open Hof, 10.00
 Voorganger: Pastor M.A. van
 Gaalen - van Veen

Markt

Zondag 20 november wordt er na de viering van 10.30 in de kerk van de Martelaren van Gorcum een 'goede doelen'markt gehouden. Er zijn stands van onder andere Amnesty International, ATD-de vierde wereld, Unicef en de Zonnebloem, u kunt kennis maken met projecten in Indonesië, Malawi, Roemenië, Oeganda en Peru en de wereldwinkel is aanwezig.

Er is van alles te proeven, er is muziek en er is volop gelegenheid kerstkaarten te kopen, maar ook kaarsen, adventskalenders, martelarenwijn, en andere leuke dingen voor de feestdagen. De markt is geopend van 11.30 tot 14.30 uur.

Loopt u gerust even binnen. U bent van harte welkom.

Eerst water, de rest komt later

De afdeling Oost/Watergraafsmeer van de PCOB (Protestants Christelijke Ouderenbond) houdt op woensdagmiddag 23 november een ledenbijeenkomst in kerkelijk centrum de Bron, Hugo de Vrieslaan 2. Onder bovengenoemde titel zal Linda Knufman, consulent van de Nederlandse Brandwonden Stichting een lezing houden. Uit recente publicaties in de pers blijkt dat het veel voorkomt dat ongeluk-

jes, ook in huis, brandwonden tot gevolg hebben. Als het gebeurt, kan directe hulp van levensbelang zijn. Over de directe hulpregels bij brandwonden zult u worden ingelicht. Ook zal verteld worden wat de Nederlandse Brandwonden Stichting doet voor slachtoffers en hun naasten en hoe zij op vele manieren gesteund worden. Het beste is natuurlijk om brand respectievelijk brandwonden te voorkomen.

Van de brandweer zullen folders beschikbaar zijn speciaal gericht op senioren, over rookmelders en over feestverlichting en brandveiligheid. Het laatste is van belang voor de komende feestdagen. Aanvang 14.00 uur, inloop vanaf 13.45 uur. U bent van harte uitgenodigd, ook niet leden.